

Sygn. akt: OSD /37/21

Rzeszów, dnia 11 marca 2022 r.

Orzeczenie

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie w składzie:

Przewodniczący: radca prawny Tomasz Bazan /spr./

Sędzia: radca prawny Adam Dachowski

Sędzia: radca prawny Piotr Czubat

Protokolant: Justyna Piel

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Rzeszowie Barbary Kiczek-Grygiel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10.02.2022 r. i 11.03.2022 r. sprawy radcy prawnego

██████████ córki ██████████ urodzonej ██████████ zamieszkałej w

██████████ uprzednio niekaranej, obwinionej o to, że:

kilkakrotnie, a ostatnio w styczniu 2017 r. jako współniczka firmy ██████████

██████████ użyła wobec męża ██████████

██████████ pracownika firmy ubliżających określeń „idiota, kretyn, baran”, czym dopuściła się przewinienia z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. jedn z 2017 r. Dz. U. poz. 1870) w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

o r z e k a

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 06 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego (Dz. U. nr 89 poz. 555 z p.zm.) w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2018, poz. 2115 z p. zm.) co do opisanego czynu postępowanie dyscyplinarne umarza
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 1, 2 zd. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, § 1 ust. 1 pkt 1 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, § 1 ust. 1 pkt 14 lit. b), d) i e) Uchwały nr 114/X/20 Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia zasad i wysokości ryczałtów z tytułu pełnienia funkcji na rzecz

organów samorządu radcowskiego, kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1746,25 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset czterdzieści sześć 25/100 zł) obciąża Okręgową Izbę Radców Prawnych w Rzeszowie.

Przewodniczący:

Tomasz Bazan

Sędzia:

Adam Dachowski

Sędzia:

Piotr Czubat

Pouczenie:

Niniejsze orzeczenie doręcza się z urzędu wraz z uzasadnieniem stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości. Od niniejszego orzeczenia przysługuje odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Uzasadnienie

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDACTED] wniósł o ukaranie radcy prawnego [REDACTED] za to, że kilkakrotnie, a ostatnio w styczniu 2017 r. jako współniczka firmy [REDACTED] użyła wobec męża [REDACTED] pracownika firmy uciążliwych określeń „idiota, kretyn, baran”, czym miała dopuścić się przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Orzeczeniem z dnia 25.05.20218 r. sygn. akt OSD/5/2018 tut. Sąd uznał obwinioną za winną zarzucanego jej czynu. Na skutek odwołania obrońcy obwinionej od powyższego orzeczenia, Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP orzeczeniem z dnia 24.10.2018 r. sygn. akt WO 116/18 zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uniewinnił obwinioną. Swoje stanowisko uzasadnił tym, że materiał dowodowy, który był podstawą wyrokowania w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, nie pozwala wykluczyć żadnej z dwóch sprzecznych ze sobą hipotez: ani tej, że obwiniona rzeczywiście użyła w stosunku do pokrzywdzonego słów „idiota, kretyn, baran”, ani przeciwnej. W rezultacie w oparciu o regułę in dubio pro reo, dokonał rozstrzygnięcia sprawy na korzyść obwinionej. Od powyższego orzeczenia kasację wniosła pełnomocnik pokrzywdzonego [REDACTED]. W wyniku jej rozpoznania, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 25.06.2019 r. sygn. akt II DSI 18/19 uchylił w całości zaskarżone orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP w Warszawie i przekazał temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.

Orzeczeniem z dnia 15.06.2021 r. sygn. akt WO 139/19 Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w Warszawie, uchylił orzeczenie OSD OIRP w Rzeszowie z dnia 25.05.2018 r. sygn. akt OSD 5/18 i przekazał sprawę do rozpoznania OSD OIRP w Rzeszowie. W uzasadnieniu wskazał, że ziszczył się warunek konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości po myśli art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. Sąd wskazał, że w sprawie nie przesłuchano 5 świadków; ich zeznania pozwolą ustalić jak reagowała obwiniona w sytuacjach stresowych i czy pokrzywdzony nie miał znaczącego udziału w gwałtownym pogorszeniu jej nastroju. Sąd wskazał również, że istnieje potrzeba przeprowadzenia dowodu z monitoringu kancelarii i konfrontacja między świadkami oraz między świadkami a obwinioną. Powyższe winno być przeprowadzone w razie konieczności. De facto wszystkie wskazane przez Sąd zalecenia sprowadzały się do uzupełnienia materiału dowodowego w zakresie ustalenia, czy doszło do popełnienia przez obwinioną deliktu dyscyplinarnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniona prowadziła działalność gospodarczą w ramach [REDAKTOWANO] w której zatrudnieni byli m.in. [REDAKTOWANO] oraz jej mąż [REDAKTOWANO]. Według [REDAKTOWANO] obwiniona używała pod adresem pracownika [REDAKTOWANO] ubliżających określeń „idiota, kretyn, baran”, według świadka [REDAKTOWANO] takie zdarzenia nie miały miejsca. We wniosku o ukaranie Rzecznik Dyscyplinarny [REDAKTOWANO] wskazał, że miało to miejsce „ostatnio w styczniu 2017 r.”. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie badając w pierwszej kolejności czas ewentualnego popełnienia przez obwinioną zarzucanego jej czynu i weryfikując w tym zakresie opis czynu wskazany we wniosku o ukaranie ustalił, że jeśli do czynu miałoby dojść, to miałyby on miejsce najpóźniej w lutym 2017 r. Powyższe wynika z zeznań świadków, którzy zeznawali, że doszło do popełnienia przez obwinioną zarzucanego jej czynu. [REDAKTOWANO] w dniu 06.04.2018 r. zeznała: „słyszałam jak [REDAKTOWANO] powiedziała, że znowu do tego barana przyszło zadłużenie i idiotę trzeba zwolnić. Słyszałam to w trakcie, gdy czekałam na rozmowę z [REDAKTOWANO] miało to miejsce w [REDAKTOWANO] ja byłam w jednym pomieszczeniu a [REDAKTOWANO] w drugim pomieszczeniu(...) To było na początku 2017 roku, w styczniu, być może na przełomie stycznia i lutego. (...)Przyznaję, że w tym dniu kiedy czekałam na rozmowę z [REDAKTOWANO] złożyłam wypowiedzenie umowy o pracę.”. [REDAKTOWANO] złożyła wypowiedzenie umowy o pracę w dniu 21.02.2017 r. (dowód: wypowiedzenie umowy o pracę t.I, k. 10). [REDAKTOWANO] w dniu 06.04.2018 r. zeznała: „usłyszałam, że [REDAKTOWANO] stwierdziła, znowu przyszło zajęcie do tego barana, tego idiotę trzeba zwolnić (...) była to zima 2017, styczeń albo luty, nie pamiętam”. [REDAKTOWANO] w dniu 06.04.2018 r. zeznał: [REDAKTOWANO] nagminnie używała obraźliwych słów wobec pana [REDAKTOWANO] jak tylko przychodziły zajęcia, wykrzykiwała: mam tego dość, debil skończony, kretyn, bałwan, trzeba go zwolnić (...) /zdarzenie to miało miejsce/ w biurze w [REDAKTOWANO] było to przed lipcem 2016 r. A te zdarzenia o zajęciach miały miejsce również w 2017 r. kiedy tylko pisma w tej sprawie przychodziły do firmy (...) na pytanie obwinionej czy słyszał, że obwiniona mówiła słowa do pani [REDAKTOWANO] na przełomie stycznia/lutego 2017 r. nie może podać konkretnych dat, gdyż takie słowa padały często i wiele”. [REDAKTOWANO] zeznał, że nigdy nie słyszał, aby obwiniona używała słów „idiota, kretyn”. Jednocześnie potwierdził fakt, że ok. lutego 2017 r. w biurze przebywała pani [REDAKTOWANO] w czasie, gdy obwinionej

doręczono kolejne zawiadomienie dotyczące pana [REDAKTOWANO] Sam pokrzywdzony, zeznając w charakterze świadka w dniu 10.02.2022 r. zeznał (na pytanie Sądu: czy po 22 lutym 2017 r. słyszał Pan jeszcze te epitety kierowane wobec Pana?) „Skoro po tym dniu nie spotykałem się z [REDAKTOWANO] to takie określenia już nie mogły padać”

Sąd ustalił opisany stan faktyczny na podstawie wskazanego powyżej zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym z ujawnionych w trakcie rozprawy dokumentów. W zakresie, w jakim świadkowie zeznawali co do czasu opisywanych przez nich zdarzeń sąd dał wiarę złożonym zeznaniom. W tym zakresie są one spójne i nie wykluczają się. Wszyscy świadkowie zeznają, że opisywane przez nich zdarzenia, jako ostatnie, miały miejsce w miesiącach styczeń-luty 2017 r. Sami świadkowie natomiast odmiennie zeznawali co do samego przebiegu wydarzeń z tego okresu a w szczególności zachowania obwinionej. Sąd nie brał pod uwagę i nie opierał swojego rozstrzygnięcia na zeznaniach świadków w zakresie, w jakim zeznawali, że obwiniona dopuściła się zarzucanego jej czynu lub też nie, z uwagi na przedawnienie karalności przewinienia (o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia). Na obecnym etapie postępowania nie ma od razu podstaw do uniewinnienia obwinionej z braku czynu lub uznania jej za winną zarzucanego jej czynu. Kwestia istnienia czynu, jego znamion i odpowiedzialności wymagałyby dalszego dowodzenia, w tym przeprowadzenia dowodu z zeznań kolejnych świadków, konfrontacji świadków. Powyższe jest jednak niedopuszczalne z uwagi na przedawnienie karalności przewinienia.

Sąd zważył co następuje:

Biorąc za podstawę całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy i zgromadzony materiał dowodowy oraz ustalony na jego podstawie stan faktyczny, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż nastąpiło przedawnienie karalności przewinienia dyscyplinarnego opisanego we wniosku o ukaranie.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata a w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem powyższego terminu, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat.

We wniosku o ukaranie Rzecznik Dyscyplinarny [REDACTED] wskazał, że miał on zarzucany czyn miał miejsce „ostatnio w styczniu 2017 r.”. Precyzyjne ustalenie czasu popełnienia przestępstwa ma istotne znaczenie dla pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej i stanowi powinność sądu (wyr. SN z 19.3.2019 r., IV KK 58/19, Legalis; wyr. SA w Warszawie z 24.4.2019 r., II AKa 428/18, niepubl.). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Rzeszowie nie jest w pełni w sposób mechaniczny związany pełną treścią wniosku o ukaranie, w tym przypadku co do czasu popełnienia deliktu i może ten element modyfikować. Badając w pierwszej kolejności czas ewentualnego popełnienia przez obwinioną zarzucanego jej czynu i weryfikując w tym zakresie opis czynu wskazany we wniosku o ukaranie Sąd ustalił, że jeśli do czynu miało by dojść, to miałyby on miejsce najpóźniej w lutym 2017 r. Czas popełnienia czynu zabronionego powinien być określony możliwie dokładnie (wyr. SN z 20.4.2017 r., V KK 39/17), jednak nakaz ten musi być stosowany w realiach konkretnej sprawy z zachowaniem zasad zdrowego rozsądku. O ile nie jest możliwe precyzyjne ustalenie daty dziennej popełnienia czynu, czas popełnienia przestępstwa może być też określony w sposób mniej dokładny, np. przez użycie słów "nie później niż". W realiach niniejszej sprawy Sąd nie był w stanie precyzyjnie (data dzienna) wskazać ostatniego dnia, w którym obwiniona miała by dopuścić się zarzucanego jej czynu, niemniej jednak możliwe było określenie i ustalenie powyższego w ten sposób, że do czynu mogło dojść ostatnio (najpóźniej) w lutym 2017 r.

Skoro przewinienie dyscyplinarne mogło zostać popełnione przez obwinioną najpóźniej w lutym 2017 r., to wobec faktu, że z końcem lutego 2017 r. upłynęło pięć lat, karalność zarzucanego we wniosku o ukaranie przewinienia dyscyplinarnego ustała. Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. nie wszczyna się postępowania a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie karalności. Powyższy przepis tut. Sąd stosuje bezpośrednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych który stanowi, że sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Mając na uwadze powyższe, Sąd zobowiązany był na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych co do zarzucanego obwinionej czynu postępowanie dyscyplinarne umorzyć.

O kosztach postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono na podstawie art.70⁶ ust. 1, 2 zd. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, § 1 ust. 1 pkt 1 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, § 1 ust. 1 pkt 14 lit. b), d) i e) Uchwały nr 114/X/20 Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia zasad i wysokości ryczałtów z tytułu pełnienia funkcji na rzecz organów samorządu radcowskiego.

Przewodniczący:

Tomasz Bazan

Sędzia:

Adam Dachowski

Sędzia:

Piotr Czubat